

การพัฒนาวัตกรรมการนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนวิถีปกติใหม่
โดยการประสานพลังของชุมชน: บ้านห้วยมาลัย จังหวัดกาญจนบุรี
Development of Recreational Innovation for Youth Tour Leaders in the 'New Normal'
Community through the Harmonization of Community Power:
A Case Study of Huay-Malai Village, Kanchanaburi Province

โชคชัย ดวงแก้ว¹ อภิเดช ช่างชัย² วินัย พูลศรี³ และ สุมิตร สุวรรณ⁴

^{1,3,4} คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

² คณะอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

Chokechai Dongkwey¹ Apidet Changchai² Winai Poonsri³ and Sumit Suwan⁴

^{1,3,4} Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus

² Faculty of Hospitality Industry, Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus

วันที่รับ (Received) : 10 July 2023

วันที่แก้ไขเสร็จ (Revised) : 30 November 2023

วันที่ตอบรับ (Accepted) : 5 December 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาต้นทุนการท่องเที่ยวของชุมชนห้วยมาลัย 2) พัฒนากิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยววิถีปกติใหม่โดยการประสานพลังของชุมชน และ 3) พัฒนากลไกการประสานพลังชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 6 ฝ่าย ได้แก่ ตัวแทนโรงเรียนบ้านห้วยมาลัย 5 คน ตัวแทนชุมชน 5 คน ตัวแทนภาครัฐ 4 คน ตัวแทนภาคเอกชน 4 คน ตัวแทนสถาบันการศึกษา 2 คน และตัวแทนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 22 คน คัดเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพื้นฐานและการทดสอบที ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1. ต้นทุนการท่องเที่ยวของชุมชนห้วยมาลัยและชุมชนเชื่อมโยงมีความหลากหลายน่าสนใจ ประกอบด้วย 1) มีทุนวัฒนธรรมและทรัพยากรที่หลากหลาย 2) มีเส้นทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับชุมชนห้วยมาลัย 5 โซนหลัก คือ โซนตัวเมืองและท่าม่วง โซนเขื่อนศรีนครินทร์และแม่น้ำแควใหญ่ โซนไทรโยค โซนบ้านอู่ทอง และโซนสังขละบุรี 3) มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายตามบริบทของพื้นที่ 4) มีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมแต่บางจุดต้องปรับปรุง และ 5) มีการบริการห้องพักที่หลากหลาย 2. กิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ที่พัฒนาขึ้นโดยการประสานพลังของชุมชน ชื่อ “นันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนวิถีปกติใหม่” โดยฝ่ายมหาวิทยาลัยเป็นผู้นำกิจกรรม และหลังจากที่เยาวชนได้เข้าร่วมกิจกรรมพบว่ามีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีคุณสมบัติเป็นเยาวชนผู้นำเที่ยวและมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด 3. กลไกการประสานพลังชุมชน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมวางแผนปฏิบัติการ สังเกตผล สะท้อนผล และร่วมกันรับผลประโยชน์ของชุมชน

คำสำคัญ : เยาวชนผู้นำเที่ยว, นันทกรรมนันทนาการ, วิถีปกติใหม่, การประสานพลังของชุมชน

Abstract

This action research aims to: 1) study tourism costs of the Huai Malai community 2) develop innovative recreation activities for young tour guides in the new normal way by synergizing the power of the community and 3) develop a mechanism for coordinating community power to support tourism activities that occur in the community. Data were collected from a purposive sampling of 6 stakeholders, including 5 representatives of Ban Huay Malai School, 5 community representatives, 4 government representatives, 4 private sector representatives, 2 representatives of educational institutions, and 22 representatives of Kasetsart University. Quantitative data were analyzed using basic statistics and t-tests, while qualitative data were used for content analysis. The research results found that 1. The cost of tourism for the Huai Malai community and its associated communities is interestingly diverse, including: 1) cultural capital and diverse resources 2) access routes to tourist attractions that connect Huai Malai communities to 5 main zones, downtown and Tha Muang zones, Srinakarin Dam zone and Kwai Yai River, Sai Yok zone, Ban E Tong zone, and Sangkhlaburi zone, 3) a variety of tourism activities depending on the context of the area, 4) ready facilities, but at some points need to be improved, and 5) a variety of room services. 2. The activity of innovative recreation for youth tour guides in the new normal community, named “Recreation Innovation for Youth Tour Guides in the New Normal Community,” was developed by coordinating the power of the community. Led by the university department, after the youths participated in the activities, their knowledge differed significantly at 0.05. They were qualified as tour guide youths and were satisfied with the activities at the highest level. 3. The mechanisms for community coordination, consist of participation in action planning, observation, reflection, and collectively receiving the benefits of the community.

Keywords: Youth Tour Leaders, Recreational Innovation, New Normal Way, Communities’ Synergy

บทนำ

การท่องเที่ยวชุมชนได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จนกลายเป็นรายได้หลักที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็วในประเทศไทย ความต้องการแรงงานในภาคการท่องเที่ยวจึงมีแนวโน้มสูงขึ้น ส่งผลให้สถาบันการศึกษาแข่งขันกันผลิตบัณฑิตสาขาการท่องเที่ยวจำนวนมาก และภาครัฐพยายามส่งเสริมการประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ชุมชน อย่างไรก็ตามยังไม่มีการจัดการศึกษาสาระวิชาการท่องเที่ยวในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: อมราวดี คำบุญ และดลฤทัย โกวรรณะกุล, 2556: รุ่งรัตน์ หัตถกรรม และคณะ, 2561) การระบาดของโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทยและทั่วโลกอย่างมาก แสดงให้เห็นถึงการขาดภูมิคุ้มกัน การปรับตัวสู่การท่องเที่ยวแบบปกติใหม่ผ่านมาตรการความปลอดภัยของภาครัฐจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกันขับเคลื่อนการท่องเที่ยวชุมชน (ไทยรัฐ, 2564) ทั้งนี้การประสานพลังชุมชนเพื่อพัฒนานันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมสู่การ

พัฒนาที่มีประสิทธิภาพ (เสรี พงศ์พิศ, 2552) โดย อภิเดช ช่างชัย สันติศรี สวนแดง และประสงค์ ดันพิชัย (2560) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหนึ่งในแนวทางการพัฒนาการศึกษาที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทิศทางบวก

ชุมชนบ้านห้วยมาลัยตั้งอยู่ในอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ติดชายแดนพม่า ทำให้เป็นพื้นที่พหุวัฒนธรรม มีทรัพยากรการท่องเที่ยวอุดมสมบูรณ์ ส่วนใหญ่เป็นภูเขาเขียวขจีและมีแม่น้ำของกาเลียไหลผ่านจากพม่า แบ่งพื้นที่เป็นสองฝั่ง ฝั่งหนึ่งมีสถานที่ราชการและที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว ส่วนอีกฝั่งเป็นหมู่บ้านชาวมอญที่ตั้งรกรากมานาน มีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญที่นักท่องเที่ยวสนใจอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม วิกฤตการณ์โควิด-19 ส่งผลกระทบให้ธุรกิจการท่องเที่ยวชุมชนซบเซา แต่วิกฤตการณ์โควิด-19 นั้นสร้างผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยวชุมชนให้เกิดความซบเซา และเยาวชนในพื้นที่เป็นผู้ที่ต้องรับมือกับสถานการณ์การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนในอนาคต ควรมีทักษะการเป็นผู้นำเที่ยวที่มีความรู้ ทักษะในการจัดกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนให้สามารถเดินหน้า (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสังขละบุรี, 2564) การพัฒนาเยาวชนในพื้นที่จึงเป็นเรื่องที่ควรตระหนักถึงความสำคัญ โดยโรงเรียนบ้านห้วยมาลัยเป็นสถาบันการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้งานด้านศิลปะ ภาษา และวัฒนธรรมท้องถิ่น มีทักษะอาชีพและการประกอบธุรกิจที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาหลักสูตรเฉพาะพื้นที่ให้สอดคล้องกับบริบทเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ส่งเสริมการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (โรงเรียนบ้านห้วยมาลัย, 2564) กิจกรรมนันทนาการเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็ง ผู้นำเที่ยวจำเป็นต้องมีทักษะการจัดกิจกรรมนันทนาการ จัดบริการ บุคลิกภาพดี การสื่อสารที่ดี และสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งสื่อสารข้อมูลการท่องเที่ยวที่สำคัญได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

ดังนั้น เยาวชนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวที่สนใจการเป็นผู้นำเที่ยว ควรมีทักษะในการจัดกิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องและเหมาะสมในการสอดแทรกองค์ความรู้เรื่องการจัดกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวให้กับเยาวชนในพื้นที่ท่องเที่ยว ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเยาวชนให้สามารถเป็นผู้นำเที่ยวชุมชนในช่วงเวลาที่มีการจัดการท่องเที่ยวแบบวิถีปกติใหม่ จึงได้แนวคิดในการพัฒนานวัตกรรมการนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ โดยการประสานพลังของชุมชน โดยใช้โรงเรียนบ้านห้วยมาลัยเป็นฐานการพัฒนา เพื่อเป็นต้นแบบกลไกการประสานพลังชุมชนในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเตรียมคนให้เป็นกำลังหลักของชาติ

วัตถุประสงค์

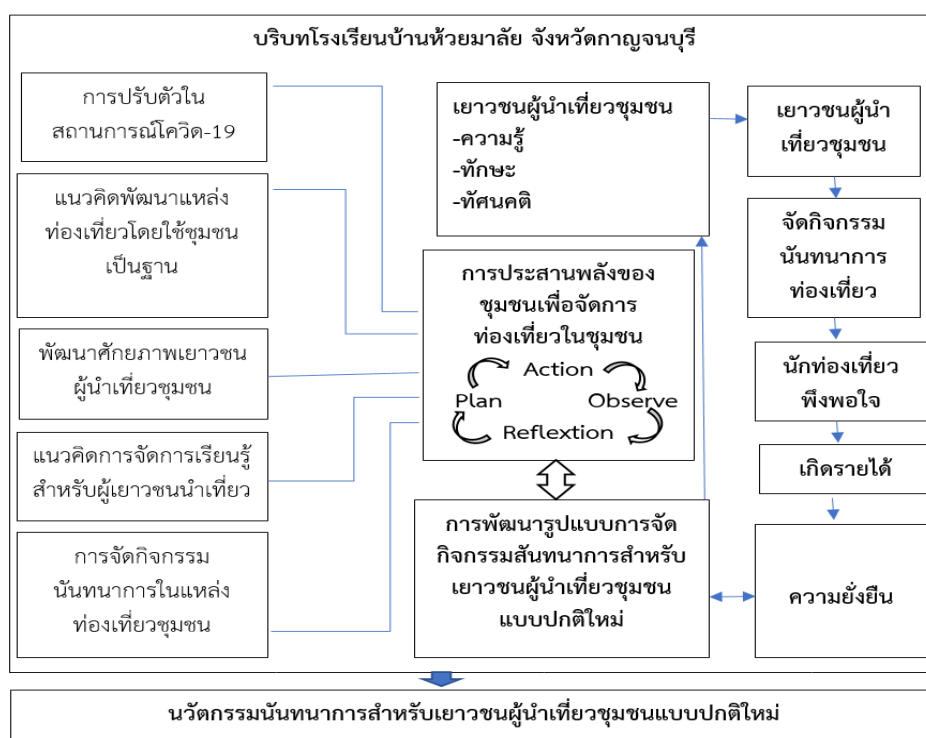
1. ศึกษาต้นทุนการท่องเที่ยวของชุมชนห้วยมาลัย
2. พัฒนากิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยววิถีปกติใหม่โดยการประสานพลังของชุมชน
3. พัฒนากลไกการประสานพลังชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในชุมชน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งเน้นการศึกษาบริบทและต้นทุนการท่องเที่ยวของชุมชนห้วยมาลัย จากนั้นพัฒนานวัตกรรมการนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบวิถีปกติใหม่โดยการประสานพลังของชุมชน เพื่อทดลองใช้และศึกษาผลสัมฤทธิ์ สะท้อนผล และสังเคราะห์กลไกการประสานพลังชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในชุมชน การวิจัยเลือกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแบบเจาะจงที่สมัครใจเข้าร่วม 6 ฝ่าย ได้แก่ โรงเรียนบ้านห้วยมาลัย ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน สถาบันการศึกษาในพื้นที่ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ การศึกษาในครั้งนี้ดำเนินการในภาคต้นของปีการศึกษา 2564 ที่โรงเรียนบ้านห้วยมาลัย จังหวัดกาญจนบุรี

กรอบแนวคิด

การวิจัยนี้มีประกอบด้วยแนวคิด การปรับตัวในสถานการณ์โควิด-19 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การพัฒนาศักยภาพเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชน แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวชุมชนแบบวิถีปกติใหม่ การจัดกิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน และการจัดการเรียนรู้สำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชน การพัฒนานวัตกรรมการนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบวิถีปกติใหม่ดำเนินการผ่านการประสานพลังของชุมชนเพื่อจัดการท่องเที่ยวในบริบทของโรงเรียนบ้านห้วยมาลัย จังหวัดกาญจนบุรี โดยมุ่งหวังว่าจะพัฒนาเยาวชนให้สามารถเป็นผู้นำเที่ยวที่จัดกิจกรรมนันทนาการได้ดี สร้างความพึงพอใจให้นักท่องเที่ยว และเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว อันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ดังกรอบแนวคิดการวิจัยใน ภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. คณะผู้วิจัย ได้ดำเนินการศึกษาบริบทต้นทุนและทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านห้วยมาลัย และชุมชนท่องเที่ยวเชื่อมโยง โดยใช้เทคนิคสามเสาในการยืนยันข้อมูล ประกอบด้วย การศึกษาข้อมูลเอกสาร (Documentary analysis) เพื่อรวบรวมข้อมูลที่มีการจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลเอกสาร ทั้งระดับปฐมภูมิ และทุติยภูมิที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วยคนในชุมชน คนภาครัฐ คนภาคเอกชน และนักท่องเที่ยวแล้วใช้เทคนิคการอ้างอิงต่อเนื่องปากต่อปาก (Snowball sampling technique) และ การสนทนากลุ่ม (Focus group) เก็บข้อมูลโดยการจดบันทึก ถ่ายภาพ อัดวิดีโอ สังเกตแล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis technique)

2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 6 ฝ่าย คือ โรงเรียนบ้านห้วยมาลัย 5 คน ชุมชน 5 คน หน่วยงานภาครัฐ 4 คน หน่วยงานภาคเอกชน 4 คน สถาบันการศึกษาในพื้นที่ 2 คน และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่สมัครใจเข้าร่วมประสานพลังชุมชน จำนวน 22 คน ทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) พัฒนานวัตกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ ชื่อ นวัตกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติ พร้อมเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย เครื่องวัดความรู้ ทักษะ และทัศนคติของเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชน หลังจากนั้นปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้ เก็บข้อมูลโดยเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นสังเกตแล้ววิเคราะห์วิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติพื้นฐาน และการทดสอบที่ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis technique)

ผลการวิจัย

1. ชุมชนห้วยมาลัยและชุมชนเชื่อมโยงมีต้นทุนการท่องเที่ยวที่หลากหลายและน่าสนใจ โดยมีบริบทเชิงพื้นที่ สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่โดดเด่น ทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งที่เกิดจากธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น มีสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเที่ยว เส้นทาง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนห้วยมาลัยและชุมชนเชื่อมโยงมีความสะดวก มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ มีสิ่งอำนวยความสะดวกการบริการที่พึง เหมาะสมต่อการจัดการท่องเที่ยวชุมชน

2. กิจกรรมนันทนาการนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ที่พัฒนาขึ้นโดยการประสานพลังของชุมชนมีชื่อว่า "นวัตกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนวิถีปกติใหม่" กิจกรรมนี้ดำเนินการโดยฝ่ายมหาวิทยาลัยเป็นผู้นำกิจกรรมที่ใช้เวลาทั้งหมด 3 ชั่วโมง สื่อประกอบการจัดกิจกรรมประกอบด้วยใบความรู้เรื่อง "เยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนวิถีปกติใหม่" เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมประกอบด้วย แบบทดสอบความรู้ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม แบบทดสอบความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรม แบบวัดคุณลักษณะผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่เบื้องต้น แบบวัดความพึงพอใจต่อกิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ ผลการวิจัยพบว่า หลังจากเยาวชนได้เข้าร่วมกิจกรรม มีความรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ เยาวชนยังมีคุณสมบัติเป็นผู้นำเที่ยวชุมชนและมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชน แบบปกติใหม่ โดยการประสานพลังของชุมชน มีรายละเอียดดังนี้

3.1. มีเยาวชนสมัครใจร่วมกิจกรรมนันทนาการนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชน จำนวน 20 คน (ร้อยละ 100) แบ่งเป็น เพศหญิง 12 คน (ร้อยละ 60) และ เพศชาย 8 คน (ร้อยละ 40) เมื่อจำแนกตามอายุพบว่า เยาวชนที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมแบ่งออกเป็น 3 ช่วงอายุ คือ ช่วงอายุ 13-15 ปี จำนวน 8 คน (ร้อยละ 40) ช่วงอายุ 16-18 ปี จำนวน 8 คน (ร้อยละ 40) และ ช่วงอายุ 18-20 ปี จำนวน 4 คน (ร้อยละ 20)

3.2 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 5.07, 0.67$) คะแนนเฉลี่ยหลังเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 8.07, 0.87$) และพบว่า มีความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

ผลสัมฤทธิ์	ผู้เข้าร่วม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	t	p
	โครงการ	$\bar{X}$	มาตรฐาน (S.D.)		
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	20	5.07	0.67	-7.924	0.000
หลังเข้าร่วมกิจกรรม	20	8.07	0.87		

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

3.3 คุณลักษณะผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่เบื้องต้น พบว่า ภาพรวมคุณลักษณะผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีคะแนนอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52, 0.67$) เมื่อพิจารณารายด้านจะเห็นได้ว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ การปฏิบัติตนในช่วงโควิด-19 อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59, 0.94$) รองลงมาผู้เข้าร่วมโครงการมีมนุษยสัมพันธ์ดีเหมาะสมต่อการเป็นมัคคุเทศก์ อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56, 0.45$) มีคะแนนเท่ากับการมีศิลปะการพูดดีเหมาะสมต่อการเป็นมัคคุเทศก์อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56, 0.67$) ลำดับต่อมาการมีมนุษยสัมพันธ์ดีเหมาะสมต่อการเป็นมัคคุเทศก์ อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55, 0.45$) การมีบุคลิกภาพเหมาะสมต่อการเป็นมัคคุเทศก์ อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.48, 0.87$) การมีทัศนคติดีต่ออาชีพมัคคุเทศก์ อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47, 0.55$) ลำดับสุดท้าย ความรู้มัคคุเทศก์เบื้องต้น อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.45, 0.78$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลประเมินคุณลักษณะผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่เบื้องต้น

	คุณลักษณะที่ดีในอาชีพมัคคุเทศก์	ค่าเฉลี่ย	ค่า S.D.	ระดับคะแนน
1	มีมนุษยสัมพันธ์ดี	4.56	0.45	มากที่สุด
2	มีความเหมาะสมต่อการเป็นมัคคุเทศก์	4.55	0.45	มากที่สุด
3	บุคลิกภาพเหมาะสมต่อการเป็นมัคคุเทศก์	4.48	0.87	มากที่สุด
4	ความรู้มัคคุเทศก์เบื้องต้น	4.45	0.78	มากที่สุด
5	มีศิลปะการพูดดีเหมาะสมต่อการเป็นมัคคุเทศก์	4.56	0.67	มากที่สุด
6	ทัศนคติดีต่ออาชีพมัคคุเทศก์	4.47	0.55	มากที่สุด
7	ความรู้การปฏิบัติตนในช่วงโควิด-19	4.59	0.94	มากที่สุด
	รวม	4.52	0.67	มากที่สุด

3.4 ความพึงพอใจต่อกิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่มีคะแนนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50, 0.67$) โดยหัวข้อที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมชอบเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89, 0.67$) รองลงมาคือ กิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่สนุกและน่าสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78, 0.55$) การนำกิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ไป

ประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68, 0.87$) แจ้งเกณฑ์การประเมินผลการจัดกิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ล่วงหน้า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57, 0.67$) และการนำกิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ไปเป็นแนวทางการประกอบเป็นอาชีพด้านการท่องเที่ยวได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56, 0.67$) มีคะแนนเท่ากับการส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ทำงานกลุ่มได้อย่างเป็นระบบได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56, 0.94$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจกิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่

พฤติกรรมที่สังเกต	ค่าเฉลี่ย	ค่า S.D.	ระดับคะแนน
1. การเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่	4.42	0.45	มากที่สุด
2. สถานที่ดำเนินกิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่	4.45	0.35	มากที่สุด
3. นำกิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน	4.68	0.87	มากที่สุด
4. แจ้งจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่	4.53	0.74	มากที่สุด
5. กิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่สนุกสนานและน่าสนใจ	4.78	0.55	มากที่สุด
6. ให้โอกาสผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ซักถามปัญหาที่สงสัยและไม่เข้าใจ	4.54	0.94	มากที่สุด
7. ส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ทำงานกลุ่มได้อย่างเป็นระบบ	4.56	0.94	มากที่สุด
8. ส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และรู้จักวิพากษ์วิจารณ์	4.48	0.89	มากที่สุด
9. ยอมรับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ที่ต่างไปจากผู้ดำเนินกิจกรรม	4.45	0.78	มากที่สุด
10. ให้ความสนใจแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่อย่างทั่วถึงขณะดำเนินกิจกรรม	4.46	0.67	มากที่สุด
11. สามารถประยุกต์กิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่เข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม	4.48	0.87	มากที่สุด
12. แจ้งเกณฑ์การประเมินผลกิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ล่วงหน้า	4.57	0.45	มากที่สุด
13. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมนันทกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่	4.48	0.87	มากที่สุด

พฤติกรรมที่สังเกต	ค่าเฉลี่ย	ค่า S.D.	ระดับคะแนน
14. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมชอบเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่	4.89	0.67	มากที่สุด
15. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมชอบผู้ดำเนินกิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่	4.50	0.55	มากที่สุด
16. นำความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.41	0.34	มากที่สุด
17. นำกิจกรรมกิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ไปเป็นแนวทางการประกอบเป็นอาชีพด้านการท่องเที่ยวได้	4.56	0.67	มากที่สุด
18. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่เข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข	4.47	0.55	มากที่สุด
รวม	4.50	0.67	มากที่สุด

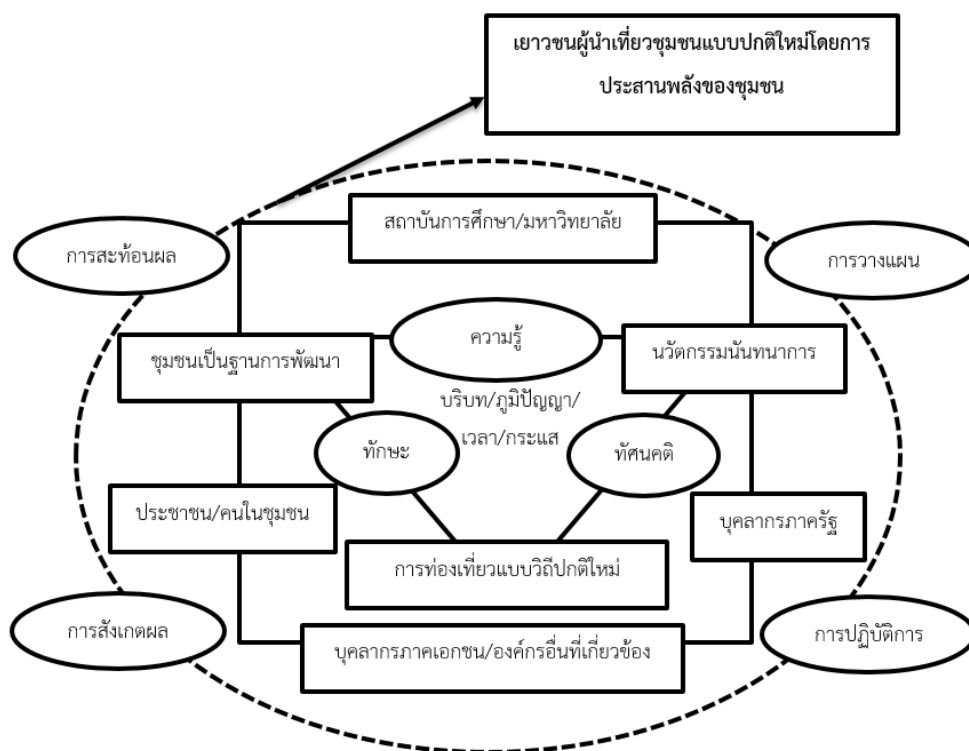
4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสะท้อนผลการพัฒนานวัตกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่โดยการประสานพลังของชุมชนว่า โครงการวิจัยนี้เป็นแนวทางการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวที่ดีเพราะเปิดโอกาสให้คนจากหลายภาคส่วนทั้งประชาชน บุคลากรภาครัฐ บุคลากรภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนของตนเอง ถึงแม้จะเป็นเพียงส่วนเล็กน้อยที่ช่วยขับเคลื่อนพัฒนาชุมชนของตนเองแต่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมมีความภาคภูมิใจที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยยินดีเข้ามามีส่วนร่วมหากมีโอกาส และยังต้องการให้มีโครงการลักษณะนี้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน สร้างเสริมอาชีพ หนุนเสริมเศรษฐกิจ ระดับชุมชนสู่การพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ดังรายละเอียดการสนทนาในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สะท้อนผลการพัฒนานวัตกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่โดยการประสานพลังของชุมชน

ประเด็น	ตัวอย่างการสนทนา
โครงการวิจัยนี้เป็นแนวทางการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว ที่ดี เพราะเปิดโอกาสให้คนจากหลายภาคส่วนทั้งประชาชน บุคลากรภาครัฐ บุคลากรภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนของตนเอง	คนในชุมชน “โครงการวิจัยนี้เป็นแนวทางการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวที่ดีเพราะเปิดโอกาสให้คนจากหลายภาคส่วนทั้งประชาชน บุคลากรภาครัฐ บุคลากรภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนของตนเอง”
การพัฒนานี้เป็นเพียงส่วนเล็กน้อยที่ช่วยขับเคลื่อนพัฒนาชุมชนของตนเองแต่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมมีความภาคภูมิใจที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชนของตนเอง	บุคลากรเอกชน “ผมคิดว่าการพัฒนานี้เป็นเพียงส่วนเล็กน้อยที่ช่วยขับเคลื่อนพัฒนาชุมชนของตนเองแต่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมมีความภาคภูมิใจที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชนของตนเอง”
ผู้มีส่วนร่วมยินดีเข้ามามีส่วนร่วมหากมีโอกาส	บุคลากรภาครัฐ “พวกเรายินดีเข้ามามีส่วนร่วมหากมีโอกาส” บุคลากรเอกชน “พวกเรายินดีเข้ามามีส่วนร่วมหากมีโอกาสเช่นกันค่ะ”

ประเด็น	ตัวอย่างการสนทนา
ต้องการให้มีโครงการลักษณะนี้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน สร้างเสริมอาชีพ หนุนเสริมเศรษฐกิจ ระดับชุมชนสู่การพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	เยาวชน “หนูต้องการให้มีโครงการลักษณะนี้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน” ครู “กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมอาชีพ หนุนเสริมเศรษฐกิจ ระดับชุมชนสู่การพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวที่ยั่งยืน” อาจารย์ “ผมคิดว่ากิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมอาชีพ หนุนเสริมเศรษฐกิจ ระดับชุมชนสู่การพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวที่ยั่งยืนหากมีโอกาสจะมาขอความร่วมมือร่วมใจให้ทุกท่านช่วยประสานพลังเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเอง ขอขอบคุณครับ”

5. กลไกการประสานพลังชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เข้ามาร่วมวางแผน ปฏิบัติตามแผน สังเกตผล สะท้อนผล และร่วมกันรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ขั้นแรกคือการสร้างความเข้าใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจแนวทางการขับเคลื่อนพัฒนาที่ตรงกัน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ตามความสามารถและบริบทของตนเอง จากการสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี ที่สามารถพัฒนาชุมชนสำเร็จ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์รูปแบบ กลไกการประสานพลังชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งฝ่ายชุมชน ฝ่ายภาครัฐ ฝ่ายเอกชน และฝ่ายมหาวิทยาลัย ได้ประสานพลัง ร่วมกันใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการบนพื้นที่การเรียนรู้เป็นฐานซึ่งอาจเป็นโรงเรียน ชุมชน หรือ สถานที่อื่นที่เหมาะสม รวมถึงพื้นที่ทางสังคมออนไลน์ เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ ในการประสานพลังของชุมชนเพื่อสร้างเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่โดยการประสานพลังของชุมชนสู่การเป็นผู้นำและผู้สืบทอดพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคต ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กลไกการประสานพลังชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว

อภิปรายผลการวิจัย

1. ชุมชนห้วยมาลัย และ ชุมชนเชื่อมโยง มีต้นทุนการท่องเที่ยวที่หลากหลายน่าสนใจทั้งบริบทเชิงพื้นที่ สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งที่เกิดจากธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น มีสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยว เส้นทาง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชนห้วยมาลัย และการบริการที่พัก ล้วนเหมาะสมต่อการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน จึงเป็นพื้นที่ที่ควรส่งเสริมธุรกิจภาคอุตสาหกรรมบริการที่ช่วยสร้างรายได้ให้กับประชาชนที่อาศัยในแหล่งท่องเที่ยว จากการให้บริการในด้านต่างๆ การพัฒนาคนในชุมชน จึงเป็นเรื่องที่ควรตระหนักถึงเป็นอันดับแรก เพราะคนเป็นกลไกสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ซึ่งควรเตรียมคนให้สอดคล้องกับการจัดการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะชุมชนที่มีการจัดการการท่องเที่ยว (อมราวดี คำบุญ และดลฤทัย โกวรรณะกุล, 2556) ถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยของเอกชน รวมไปถึงสถาบันการศึกษาอื่น ทำการศึกษาและผลิตบัณฑิตสาขาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจภาคอุตสาหกรรมบริการ เพื่อป้อนสู่ตลาดแรงงาน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พยายามส่งเสริมให้มี มีคฤตศาสตร์ชุมชนทั้งระดับผู้ใหญ่ และเยาวชน แต่ภาพที่ออกมาเป็นเพียงการผลิตคนสู่ธุรกิจอุตสาหกรรมบริการแค่ระดับอุดมศึกษา (รุ่งรัตน์ หัตถกรรม และคณะ, 2561) แต่ยังไม่ได้จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งโรงเรียนเป็นสถานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และจิตวิญญาณ มีจุดหมาย เน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย งานวิจัยนี้ได้นำเอาแนวคิดการบูรณาการวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่ง

ในการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับพัฒนาเยาวชนผู้นำเที่ยว และเป็นจุดเริ่มต้นในการสอดแทรกการสอนวิชา
อุตสาหกรรมบริการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

2. การประสานพลังชุมชนเกิดการพัฒนาวัตกรรมการพัฒนาเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ ได้แผน
กิจกรรมนันทนาการนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ 3 ชั่วโมง โดยมีสื่อประกอบการจัดกิจกรรม
คือ ใบความรู้ เรื่อง เยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนวิถีปกติใหม่ มีเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย แบบทดสอบความรู้
ก่อนเรียน แบบทดสอบความรู้หลังเรียน แบบวัดคุณลักษณะผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่เบื้องต้น และแบบวัดความ
พึงพอใจกิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่ สอดคล้องกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
ด้านการเกษตรในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อภิเดช ช่างชัย สันติ ศรีสวนแดง และประสงค์ ต้นพิชัย,
2560) ที่ได้ทำการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน: กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตแห่ง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน แต่ต่างกันว่าเนื้อหาการเรียนวิชา

3. ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชน แบบปกติใหม่โดยการประสานพลัง
ของชุมชน สอดคล้องกับ พลอยไพลิน ศรีอำดี (2556) ที่พบว่านักเรียนที่เรียนแบบผสมผสานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ
แก้ปัญหา มีความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ยัง
สอดคล้องกับ มาเรียม นิลพันธุ์ และ ศิริวรรณ วนิชวัฒนวรชัย (2558) ที่ทำการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วมด้วยชุมชนโดยใช้พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิง
สร้างสรรค์ ได้ผลการวิจัยออกมาทิศทางเดียวกัน จึงยืนยันได้ว่าการมีส่วนร่วมสามารถสร้างนวัตกรรมการศึกษาส่งผลให้
ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปในทิศทางบวก

4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสะท้อนผลการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยว
ชุมชนแบบปกติใหม่โดยการประสานพลังของชุมชนว่า โครงการวิจัยนี้เป็นแนวทางการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวที่ดีเพราะ
เปิดโอกาสให้คนจากหลายภาคส่วนทั้งประชาชน บุคลากรภาครัฐ บุคลากรรัฐบาล เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน
การพัฒนาชุมชนของตนเองถึงแม้ว่าเป็นเพียงส่วนเล็กน้อยที่ช่วยขับเคลื่อนพัฒนาชุมชนของตนเอง แต่ผู้เข้ามามีส่วน
ร่วมมีความภาคภูมิใจที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชนของตนเอง และยังยินดีเข้ามามีส่วนร่วมหากมีโอกาส และยัง
ต้องการให้มีโครงการลักษณะนี้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวชุมชน สร้างเสริมอาชีพ หนุนเสริม
เศรษฐกิจ ระดับชุมชนสู่การพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวที่ยั่งยืน สอดคล้องกับ ปิยพงศ์ เขตปิยรัตน์ และคณะ (2561) ที่
พบว่าชุมชนในสถานที่ท่องเที่ยวได้ยินดีเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองเช่นกัน

5. กลไกการประสานพลังชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในชุมชนที่พัฒนาขึ้น ผู้มีส่วน
เกี่ยวข้อง เสนอว่า การประสานพลังชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
เข้ามาร่วมวางแผน ปฏิบัติตามแผน สังเกตผล สะท้อนผล และร่วมกันรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น โดยขั้นแรกต้องสร้าง
ความเข้าใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจแนวทางการขับเคลื่อนพัฒนาที่ตรงกัน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ตาม
ความสามารถและบริบทของตนเอง โดยจากการสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี ที่สามารถ
พัฒนาชุมชนสำเร็จ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์รูปแบบ กลไกการประสานพลังชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว
โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งฝ่ายชุมชน ฝ่ายภาครัฐ ฝ่ายเอกชน และฝ่ายมหาวิทยาลัย ได้ประสานพลัง ร่วมกันใช้
กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการบนพื้นที่การเรียนรู้เป็นฐาน ซึ่งอาจเป็นโรงเรียน ชุมชน หรือ สถานที่อื่นที่เหมาะสม
รวมถึงพื้นที่ทางสังคมออนไลน์ เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชน แบบปกติใหม่
โดยการประสานพลังของชุมชน เพื่อสร้างเยาวชนผู้นำเที่ยวชุมชนแบบปกติใหม่โดยการประสานพลังของชุมชน สู่การ
เป็นผู้นำและผู้สืบทอดพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคต สอดคล้องกับ เสรี พงศ์พิศ (2552) ที่ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม

ของชุมชนซึ่งถือเป็นหนึ่งในวิธีการประสานพลังและสามารถพัฒนาชุมชนวิถีสู่ชุมชนพอเพียงสู่ความสุขที่ยั่งยืนได้โดย
กลไกการประสานพลังชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในชุมชนที่พัฒนาขึ้นสามารถขับเคลื่อนพัฒนา
ชุมชนได้

ข้อเสนอแนะ

1. ชุมชนห้วยมาลัย ชุมชนท่องเที่ยวเชื่อมโยง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวสามารถ
นำผลการวิจัยไปวิเคราะห์เพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชนได้ โดยเฉพาะกลุ่มที่มี
ความเกี่ยวข้องกับพื้นที่ หรือนำไปต่อยอดเป็นเอกสารเผยแพร่ให้กับประชาชนได้เช่นกัน
2. โรงเรียนบ้านห้วยมาลัย หรือสถาบันใกล้เคียง สามารถนำข้อมูลเชิงพื้นที่ไปพัฒนาเป็นแบบเรียนเพื่อให้
เยาวชนเข้าใจบริบทพื้นที่ของตนเอง สู่การหนุนเสริมการจัดการท่องเที่ยวชุมชน
3. แนวทางการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชน สามารถต่อยอดพัฒนาให้มีจำนวนชั่วโมงและ
วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายยิ่งขึ้น นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยนี้ไปต่อยอดเพื่อ
พิจารณาถึงแนวทางการเตรียมคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความรู้เรื่องการท่องเที่ยว เพื่อการมีกำลังคนด้าน
การท่องเที่ยวที่แข็งแกร่งในอนาคต
4. แนวทางการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้คนจากหลายภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน
การพัฒนาชุมชน เป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง ดังนั้น ชุมชนและโรงเรียนบ้านห้วย
มาลัย สามารถพัฒนาต่อยอดและบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับสาระวิชาอื่นได้
5. ชุมชนบ้านห้วยมาลัย และชุมชนอื่นสามารถนำกลไกการประสานพลังชุมชนไปต่อยอดเป็นหลักคิดในการ
ดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนท่องเที่ยวได้
6. การวิจัยครั้งต่อไป ควรกำหนดขอบเขตพื้นที่ให้มีขนาดพื้นที่การวิจัยเฉพาะเจาะจงเพื่อการขับเคลื่อนที่ชัดเจน
ตรงประเด็น และควรมีการเพิ่มเวลาดำเนินกิจกรรมที่เกิดจากการพัฒนาในกระบวนการให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ไทยรัฐ. (2564). การท่องเที่ยวแบบปกติใหม่. *ไทยรัฐ*. <https://www.thairath.co.th/news/society/1929813>
- ปิยพงศ์ เขตปิยรัตน์, จิจุทา ปานเผือก, เพชรรัตน์ ฉัตรวุฒิชัย, และ อริสรา คุ่มเพนียด. (2561). ประสิทธิภาพแหล่ง
เที่ยวเชิงนิเวศเกษตร: กรณีศึกษาศูนย์อนุรักษ์ป่าชายเลนคลองโคน. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 11(13), 882-896.
- พลอยไพลิน ศรีอำดี. (2556). ผลการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาวิชาเทคโนโลยี
สารสนเทศที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 6(2), 582-596.

รุ่งรัตน์ หัตถกรรม, วีรากร รัตกุล, กนกเกล้า แก้วกล้า, ราเมศร์ พรหมชาติ, และ นรินทร์ เจตอำรง. (2561). *ความต้องการตลาดแรงงานเพื่อปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชา อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและโรงแรม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์* [การประชุมวิชาการ]. การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 2 พ.ศ.2561.

โรงเรียนบ้านห้วยมาลัย. (2564). *ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนบ้านห้วยมาลัย*. https://data.bopp-obec.info/web/index_view_stu.php?School_ID=1071020364

เสรี พงศ์พิศ. (2552). *วิถีชุมชนพอเพียง*. สำนักพิมพ์พลังปัญญา.

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสังขละบุรี. (2564). *สารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กระทรวงมหาดไทย.

อมราวดี คำบุญ และ ดลฤทัย โกวรรณกุล. (2556). การประเมินความพร้อมทางการท่องเที่ยวของเมืองท่องเที่ยวขนาดเล็ก อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*, 8(2), 3-22.

อภิเดช ช่างชัย, สันติ ศรีสวนแดง, และ ประสงค์ ตันพิชัย. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยมีส่วนร่วมของชุมชน: กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(2), 1544-1560.

คณะผู้เขียน

อาจารย์ โชคชัย ดวงแก้ว

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
เลขที่ 1 หมู่ 6 ตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 73140
e-mail: Chokchai.don@ku.th

อาจารย์ อภิเดช ช่างชัย

คณะอุตสาหกรรมบริการ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
เลขที่ 1 หมู่ 6 ตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน
จังหวัดนครปฐม 73140
e-mail: faasadc@ku.th

รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย พูลศรี

คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
เลขที่ 1 หมู่ 6 ตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน
จังหวัดนครปฐม 73140
e-mail: feduwip@ku.th

ศาสตราจารย์ นาวาอากาศโท ดร.สุมิตร สุวรรณ

คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

เลขที่ 1 หมู่ 6 ตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน

จังหวัดนครปฐม 73140

e-mail: sumit.s@ku.th